

Steffen Jacobsen

Vergelding

VERTAALD DOOR CARLA JOUSTRA
EN KIM SNOEIJING

2016
AMSTERDAM

Het uiteengereten lichaam van de martelaar geurt naar muskus.

– Commandeur van Hamas, Gaza

17 september

Het jaar Makkah 1434

Nabil had zijn moeder duidelijk gezien, alsof ze bij hen in de kamer zat, de kamer van iemand die hij niet kende. Hij had haar gesmeekt hem te vergeven, voor dat wat hij moest doen, maar ze had geroepen dat hij aan de barmhartigheid van mensen moest denken en het huis van de oorlog niet moest betreden. Er waren genoeg mensen gestorven.

Zijn besluitvaardigheid wankelde onder de woordenvloed van zijn moeder, tot Fadr hem wakker schudde.

‘Met wie praat je?’ vroeg hij.

Om zijn hazenlip te verbergen, die nooit goed was gesloten, droeg zijn vriend een dun snorretje.

‘Met niemand,’ antwoordde Nabil.

Zijn moeder was slechts verbeelding. Hij had de afgelopen weken amper iets gegeten en ze hadden hem verteld dat hallucinaties heel gewoon waren. Hij had zelf de lichamen van zijn ouders en zusjes Basimah en Farhah onder de brokken steen op de binnenplaats van hun huis vandaan gegraven, na een artillerieaanval die in Damascus de helft van de straat waar hij was opgegroeid had verwoest. Samen met imam Sufyan had hij hen gewassen, in doeken gewikkeld en het begrafenisgebed *salat al-janazah* uitgesproken.

Daarna had Nabil zich bij de milities aangesloten. Terwijl duizenden van zijn landgenoten werden gedood en miljoenen huis en haar verloren, bleven de EU, de NAVO en de VS achter de rode lijn, het veto van de dood van de Veiligheidsraad van de VN. Olie, aardgas, rubberlaarzen en Poetins ego waren belangrijker dan Syrische levens – Nabil haatte hen allemaal.

Met zijn vierentwintig jaar was Samir de oudste van het drietal dat verbleef in het appartement in de Kopenhagense wijk Nørrebro. Hij verliet de uitkijkpost bij het raam, knielde in het halfduister tussen Nabil en Fadr en keerde zijn handpalmen naar de hemel.

‘Nabil, reinig je ziel van alles wat onrein is. Vergeet de wereld en wat wij leven noemen, want de tijd tussen jou en het hemelse huwelijk is nog maar kort,’ zei hij.

‘*Subhan*’ *Allah*, ere zij God,’ mompelden Nabil en Fadr in koor.

Fadr legde iets in Nabils handen en vouwde toen de zwarte sjaal met gouden schrifttekens uit. Zweetdruppels vielen uit zijn kortgeknipte haar en vormden kleine vlekken op de stof.

‘*Al-uqab*, de adelaar,’ zei Fadr plechtig. ‘Saladins vlag. Mohamed al-Amir Atta had hem bij zich naar de torens in New York.’

‘Ik zal hem met eerbied dragen, *insha*’ *Allah*, als God het wil.’

Nabil vouwde de sjaal op.

‘Ik moet me wassen,’ zei hij.

De badkamer was vervuld van vrouwelijke geuren. Uit eerbied voor het huis en de gastvrijheid van de onbekende bewoner hadden ze in het appartement geen enkele lade of kast geopend. In de kamer stonden nauwelijks snuisterijen: een wereldatlas en een poster met een zwarte kat die absint dronk uit een hoog glas. Het enige wat erop wees dat de bewoner deel uitmaakte van het netwerk was de Koran op het nachtkastje, gebonden in rood leer dat door de aanraking door talloze handen zacht als het leer van een handschoen was geworden.

Toen ze arriveerden had er eten voor hen in de koelkast gestaan en de enige die het appartement had verlaten was Fadr. Hij had een paar keer sigaretten gekocht bij de kiosk aan de overkant van de straat.

Nabil waste zijn gezicht en droogde zich af met een handdoek waarin hij de geur van de bewoner rook. Hij deed het licht uit, opende het raam naar de binnenplaats en keek naar de oostelijke hemel boven het dak van het huis aan de overzijde.

‘*Aldebaran*, *alnath*, *alghena*,’ mompelde hij.

Hij had dezelfde hemel gezien vanaf het dek van het Poolse schip toen het door de Sont voer om hen naar dit kleine land te brengen. Toen de coaster voor anker was gegaan had Samir de kapitein een dikke bundel eurobiljetten overhandigd; ze waren over de reling geklommen en in een donkergrijze rubberboot gestapt die in het rustige, zwarte water lag te wachten. Samir en Fadr hadden de boot naar de kust gepeddeld, begeleid door het flitsende licht van een zaklantaarn. Nabil zat achterin met de koffer met springstof en detonators tussen zijn knieën. De golven hadden de boot het strand op geschoven. Even later hadden ze de boot terug in het water geduwd en waren ze met hun spullen door het natte zand gelopen. Een gestalte was tussen de bomen tevoorschijn gekomen en had hen opgewacht.

Samir had een paar woorden met de onbekende gewisseld. Mogelijk hadden ze elkaar kort omhelsd voordat ze in ganzenmars de steile helling opliepen. De gedaante had een lenige, soepele pas en Nabil vermoedde dat het een vrouw was. Ze werden naar een witte bestelwagen op een verlaten parkeerplaats gebracht. Samir ging voorin zitten, terwijl de andere twee met hun koffers en rugzakken op de vloer van de laadruimte plaatsnamen.

In de woonkamer hoorde hij een mobiele telefoon overgaan en toen hij terugkwam keken Fadr en Samir hem ernstig aan. Fadr stopte de mobiel in zijn zak, Nabils benen konden hem nauwelijks nog dragen.

‘Wees sterk, *shaheed*,’ zei Samir, alsof hij beseftte hoe Nabil zich voelde. ‘Treur niet om degenen die gedood worden in de naam van Allah, treur niet omdat ze zijn gestorven. Nee, ze leven als schaduwen onder ons, maar we zien ze niet.’

De mobiele telefoon trilde weer in Fadr's zak, en hij opende een nieuwe sms.

‘De auto staat beneden,’ zei hij.

Het was koud, in de laadruimte zaten de drie dicht opeen. Wanneer de bestelwagen een hoek om reed vielen ze tegen elkaar aan.

Samir pakte een thermosfles, draaide de dop eraf en rook aan de inhoud, voordat hij de fles doorgaf.

‘Thee?’

Nabil schudde zijn hoofd. In het grijze ochtendlicht bestudeerde hij het witte, stervormige litteken op Samirs slaap, half verborgen onder het lange zwarte haar van zijn vriend. De Syriër raakte het af en toe aan, als hij gespannen was of diep in gedachten verzonken. Hij vertelde nooit hoe het was ontstaan. Een wonder, zei hij eenvoudig. Het leek op een schotwond, maar wie overleefde een schot door zijn slaap?

De jongens hadden elkaar drie maanden eerder in een trainingskamp in Iran leren kennen en Fadr en Samir waren voor Nabil bijna familie geworden. Het was gebruik dat een gelovige die als martelaar zou sterven, *as-shaheed*, een groet of een verklaring oplas voor een videocamera zodat de familie de opname aan vrienden kon laten zien en deze op internet kon zetten. En ook al was deze missie een forse aanval op dit oorlogszuchtige en godslasterende landje, Nabil had zijn familie nu bij zich, zodat hij niets te zeggen had voor een camera.

Het had hem niet verbaasd dat hij werd uitverkoren. Vanaf zijn vroege jeugd was het voor hem vanzelfsprekend en natuurlijk geweest zich tot God te wenden. Sufyan, de imam, had hem na de burgeroorlog in zijn huis opgenomen en hem geïntroduceerd bij moefiti Ebrahim Safar Khan, hij had genetwerkt, getuigd en gezworen op Nabils vroomheid en geschiktheid.

Eindelijk stopte de bestelwagen, de handrem werd aangetrokken en de motor uitgezet. Het portier in de bestuurderscabine ging open en werd met een klap weer dichtgegooid. Vlugge voetstappen verwijderden zich – toen werd het stil.

De volgende uren dommelden ze wat, terwijl de wereld buiten steeds lichter werd. Ze hoorden stemmen in allerlei talen, haastige voetstappen, kinderen, fietsen die langsreden, de motoren van auto's en bussen, rammelende versnellingen en fluisterende banden.

De thee verdreef de droogte in Nabils keel niet. Het ene mo-

ment bevroor hij, even later leek het wel alsof hij koorts had. Hij hield sloom de secondewijzer om Fadrs zonverbrande pols in de gaten, die snel, veel te snel, over de wijzerplaat ronddraaide.

Exact om halfelf kwamen de beide anderen overeind en Nabil begroef zijn gezicht in zijn handen. Een paar tellen keek hij strak naar de vloer in de bagageruimte, waarna hij op zijn hurken ging zitten en zijn armen naar voren strekte.

Het bomvest woog zo zwaar als de zondeval van de mens. De explosieven – vier rijen lange, rechthoekige blokken semtex – waren in canvaszakken op het borst- en rugpand genaaid. Het zwaarst waren de platte plastic zakken kogellagerkogels die met tape om de blokken waren vastgemaakt. Op het moment dat hij het vest liet exploderen zouden duizenden stalen kogels Nabils lichaam verlaten in een bolvormige dodelijke wolk. In de schouderdas zat nog meer springstof.

Samir bevestigde het vest met zware stalen kettingen en hangsloten om Nabils lichaam, zodat een heldhaftige controleur of politieagent die hem als verdacht zou beschouwen, het niet zou kunnen verwijderen zonder dat de lading afging. Ondertussen controleerde Fadr de detonators, batterijen en draden op Nabils rug.

Samir hielp hem daarna in een groot, licht windjack en trok de rits omhoog tot aan Nabils hals. Nabil zette met trillende handen een blauwe baseballcap op zijn hoofd. Zijn haar was kortgeknipt en hij had geen baard, hij droeg een paar oranje Nike-sneakers en een vale Levi-jeans. Hij zag eruit als duizenden andere jongemannen in Kopenhagen.

Ze omhelsden elkaar.

‘*Salam aleikum,*’ zeiden Samir en Fadr tegelijk.

‘*Aleikum salam.*’ Nabil beantwoordde de eeuwenoude groet.

‘Ik ben trots, en ik ben jaloers op je,’ zei Samir. ‘Als God het wil ben ik, of Fadr, volgende keer aan de beurt om het zwaard in de buik te steken van een of ander kruisvaardersland dat ons volk en onze broeders vermoordt.’

‘*Insha’Allah*,’ mompelde Nabil.

‘Heb je de kaart van het park?’ vroeg Fadr.

Nabil knikte en klopte even op de binnenzak van zijn windjack, maar hij had geen kaart nodig. Niemand zou het doel kunnen missen, je hoefde alleen maar even je hoofd in je nek te leggen.

Nabil stapte uit en draaide zich om naar de beide anderen.

‘De vrouw laat me binnen?’ vroeg hij.

Samir knikte.

‘*Ma’assalam, fi aman Allah*, ga met God,’ mompelde hij. ‘De vrouw zal er zijn. En wij zullen er zijn. Je bent niet alleen.’

Nabil rechtte zijn rug en liep vlug weg, zijn ogen strak op de straatstenen gericht. Het was nu gemakkelijk. Het zou snel voorbij zijn, en het was net alsof hij zichzelf van een afstand, van bovenaf, schuin de brede, drukke weg zag oversteken in de richting van het oostelijke uiteinde van het pretpark.

Hij veegde zijn voorhoofd af met de mouw van het jack en trok de klep van de cap dieper over zijn ogen naar beneden toen hij een smalle traliepoort naderde. De zon stond hoog, het was een warme, heldere dag, maar in de schaduw onder de bomen was het donker en koel. Nabil zag de vrouwengestalte achter de omheining en hoorde het klikken van een slot. Hij schoot vlug naar binnen en stond in een smalle doorgang tussen een restaurant en een speelhal, uit het zicht van de bewakingscamera’s in het park. Hij voelde zich leeg en misselijk van de etensgeur uit het restaurant, vliegen gonsden boven de afvalcontainers. Maar de vrouw rook fris. Hij schatte haar op ongeveer zijn eigen leeftijd. Ze droeg een witte blouse met korte mouwen en een zwarte broek en had een lang wit schort rond haar slanke taille geknoopt. Boven haar linkerborst was met groen de naam van het restaurant geborduurd. Ze droeg geen sieraden en geen hoofddoek. Haar haar was in een knot in haar nek vastgezet met twee gekruiste gele potloden. Nabil voelde zich een beetje beschaamd tegenover haar, maar begreep dat het niet anders kon. Misschien maakte ze deel uit van het netwerk, misschien niet, maar ze had gedaan wat ze moest

doen: de deur naar het paradijs voor hem openen.

Hij vroeg zich af of zij het was die hen bij de kust had opgehaald, of ze de afgelopen dagen in háár appartement waren geweest en of zij hen hierheen had gereden. Kende ze Samir? Hij voelde een steek van jaloezie, maar onderdrukte het gevoel onmiddellijk. Jaloezie was van deze wereld.

‘Ik heet Ain,’ zei ze in het Arabisch.

Nabil knikte zonder te antwoorden en ineens pakte ze zijn pols en plakte er een papieren strook omheen. Hij was te zeer overrompeld om zich tegen haar koele vingers te verweren. Hij kon zich niet herinneren wanneer hij voor het laatst was aangeraakt door een vrouw.

‘Met dit polsbandje mag je zonder te betalen in alle attracties, in het hele park. Je laat gewoon het bandje zien.’

‘Attracties?’

Ze glimlachte.

‘Ja, ze zijn echt goed. Het is hier geweldig.’

‘Blijf jij nog in het restaurant?’ vroeg hij ernstig. ‘Hier? Aan het werk?’

‘Ja.’

‘Blijf in het restaurant, oké? Ga nergens heen.’

‘Ik zal wel moeten blijven,’ zei ze en ze zocht naar zijn ogen in de schaduw van de klep van de baseballcap. ‘Waarom is dat zo belangrijk?’

‘Het is heel belangrijk om je werk goed te doen,’ zei hij, alsof hij veel ouder en wijzer was dan zij.

Ze streek een haarlok achter haar oor en zette de knot in haar nek beter vast. De witte blouse spande over haar borsten en Nabil keek naar de grond.

‘Ja, heel belangrijk, maar nu moet ik terug,’ zei ze glimlachend. ‘Heb je het koud?’

‘Wat?’

‘Waarom doe je je jas niet uit?’

‘Ik kom net uit de woestijn. Ik vind het heel koud hier in dit land.’

Hij huiverde, alsof hij echt stond te rillen van de kou.

‘Welke woestijn?’

‘Gewoon een woestijn, oké? Zand, slangen en aarde. Zon.’

‘Oké. Als je honger krijgt kom je maar terug en klop je op die deur daar. Ik kan je wat te eten geven. Je hoeft niet te betalen.’

Hij keek langs haar heen.

‘Dat zal ik doen, zusje. *Aleikum salam*, Ain,’ zei hij, maar iets in zijn stem, in zijn houding, iets wat hij niet onder controle leek te hebben, liet haar glimlach bevroren. Toen draaide ze zich om en verdween het restaurant in.

Nabil zuchtte. Zijn neusgaten verwijdden zich. Haar geur. Vluchtig en ongrijpbaar, maar hij was ervan overtuigd dat hij die herkende uit het appartement. Hij liep naar de deur en deed die open. In het wit geklede koks waren druk bezig tussen stalen tafels met dampende pannen en schalen vol vlees, fruit en brood, maar niemand leek hem op te merken.

Het meisje stond op het punt om een glas op een dienblad te zetten, maar draaide zich om toen hij haar riep. Weer streek ze een haarlok achter haar oor en ze kwam naar hem toe, soepel tussen de tafels manoeuvrerend.

Nabil stak een hand in de zware schoudertas en pakte de sjaal met de heilige tekens. Hij stapte achteruit de steeg in, terwijl ze de deur voor hem openhield.

‘Ain...’

‘Ja? Hoe heet jij eigenlijk? Je hebt toch een naam?’

‘Niets. Mijn naam is niets. Nabil, misschien.’

Hij stopte de gevouwen sjaal in haar hand.

‘Dank je wel,’ zei hij. ‘Dank je wel.’

‘Voor wat?’

Hij wees naar het bandje om zijn pols.

‘De attracties.’

Ze wilde de stof uitvouwen, maar hij nam haar koude handen in de zijne.

‘Wacht,’ zei hij. ‘En blijf hier, in het restaurant, oké?’

‘Dat zal ik doen, maar...’

‘Vaarwel.’

Nabil liet zich meevoeren door de trage mensenstroom in het park. Iedereen die in de zomer Kopenhagen bezocht, ging ook naar dit park, hadden ze hem verteld.

Hij liep naar het noordoosten. Kijk mensen niet in de ogen, kijk niet naar hun gezichten, hadden ze gezegd. Ze zijn niets. Ze zijn schaduwen die lopen in het dal van de dood, maar ze weten het niet. Ze zijn *kafir*, ongelovigen. Geen mensen, Nabil.

De lucht was zwaar van de geuren uit kiosken, suikerspin-kraampjes en ijskarren. Hij voelde de suiker haast tussen zijn tanden knarsen en keek met minachting naar de verwende, dikke mensen om zich heen.

Hij bleef aan de rand van de menigte staan en wist dat hij zich over driehonderd stappen precies onder het doel zou bevinden: de tachtig meter hoge stalen constructie die merkwaardig treffend Starflyer werd genoemd, de hoogste zweefmolen van Noord-Europa.

De zweefmolen bood plaats aan vierentwintig mensen. Ze werden door krachtige pneumatische pompen omhooggebracht en draaiden een paar minuten lang horizontaal in het rond in stoeltjes die aan lange kabels hingen.

Nabil vroeg zich af of er ook lichamen op de straten buiten het pretpark terecht zouden komen. De Pakistaanse ingenieur die de bouwtekeningen, technische foto's en een model van de Starflyer had laten zien, had het noordelijke voetstuk van de toren aangegeven als het doel. Als dat deel van de toren het begaf, zouden de concertzaal, verschillende restaurants en speelhallen in de valrichting liggen.

Buiten de omheining wachtte hij tot een groep mensen de trap bij de toren had verlaten en een nieuwe groep in de stoeltjes had plaatsgenomen. De pompen jankten en piepten en het grote platform ging naar boven. Nabil wierp een blik op het jonge, blonde

meisje in de glazen kooi waar de pompen werden bediend. Ze staaarde naar het platform, terwijl haar handen bezig waren met de bedieningshendels. Hij stapte schrijlings over het lage hek, duwde een paar kinderen opzij en sprong over een tweede hek.

Iemand probeerde hem tegen te houden, maar hij rukte zich los en liep tot onder de constructie. Hij legde zijn wang tegen het koude staal, omarmde een van de draagbalken en luisterde naar het gegil hoog boven hem toen de Starflyer op het hoogste punt de passagiers door de blauwe lucht boven Kopenhagen slingerde. Het staal trilde tegen zijn wang.

Hij keek naar de twee controleurs die naar hem toe renden, zag ze komisch terugwijken toen hij zijn windjack openritste en ze de gele draden en blokken met springstof zagen.

Toen glimlachte hij naar het blonde meisje achter het glas. Ze hield een walkietalkie tegen haar oor gedrukt. Hij dacht aan zijn moeder, aan zijn zusjes – en aan het meisje Ain. Hij hoopte dat ze in het restaurant was gebleven.

Nabil pakte de detonator uit zijn jaszak, sloot zijn ogen voor de aanblik van menselijke gezichten en zijn oren voor hun geroep.

‘*Allahu Akbar*, God is de grootste,’ fluisterde hij en hij drukte de knop in.